

De derde spreker (1977)

Sieth Delhaas

Weerwoord, juni 1977

Sinds eind 1975 heeft de Novib (Nederlandse Organisatie voor Internationale Ontwikkelingssamenwerking) samen met uitgeverij 'Het Wereldvenster' een romanproject opgezet met de bedoeling (voorlopig) twaalf romans, geschreven door auteurs uit Afrika, Latijns Amerika en Azië op de Nederlandse markt te brengen. De serie 'De derde Spreker' gebaseerd op het gegeven: 'Ze hebben wel over ons geschreven, maar ons nooit aan het woord gelaten' moet de Nederlandse lezer een beeld geven van het leven van alle dag in genoemde werelddelen. Het worden geen abstracte betogen over structuren en culturen, maar verhalen over mensen, verteld door mensen uit de derde wereld zelf. Belangrijk is, en dat merk je ook als je zo'n boek leest, dat deze boeken niet geschreven zijn om óns, Nederlandse Europeanen iets te vertellen over die landen, maar dat ze geschreven zijn voor de burgers van die landen zélf. De schrijver, zich wel bewust van de specifieke situatie waarin zijn volk verkeert, probeert zijn eigen landgenoten de ogen te openen voor eigen problemen, waarom en hoe de situatie zo gegroeid is.

Lezend in het pas verschenen boek 'Chilense lente' van Sergio Stuparich, geboren in 1943, dat handelt over het leven in Chili voor en tijdens de regering van Allende tot een paar maanden na de staatsgreep in september 1973, zul je je eigen voorstelling, die je van de gebeurtenissen gemaakt hebt uit kranten-, radio- en televisieberichten steeds moeten herzien. Er bestaat niet alleen een Chili dat verdeeld is in onderdrukkers en verdrukten. Er leven mensen met hun eigen achtergronden, vele stromingen die een andere maatschappij wel wilden, maar vaak ieder op hun eigen manier, onbegrepen door elkaar, daardoor de fascistische krachten de kans gevend hun slag te slaan. Zo gaat het ook met de andere boeken die al eerder verschenen. 'De moord op Aziz Khan (Pakistan) handelt over een kleine boer, die zijn land moet afstaan aan een snel uitbreidend industrieel imperium. Macht tegenover onmacht in hetzelfde 'arme' land. De drie andere boeken gaan over Senegal 'Xala', Peru 'Huillca, een Peruviaanse boer vertelt' en Zuid Afrika 'De Marabi Dans'.

Behalve met het op de markt brengen van literatuur uit de derde wereld hopen beide uitgevers mee te helpen een einde te maken aan de onwetendheid van Jan Publiek als het gaat om de problematiek in die landen. Hoe het komt, dat wij met onze mond vol tanden staan als het gaat over het waarom van het groter worden van de kloof tussen arm en rijk in die landen zelf. 'Objektieve' voorlichting door Westerlingen heeft in de loop der jaren weinig verheldering gebracht. Na lezing van deze eerste boeken van 'De derde Spreker' is er alle hoop, dat wij een duidelijker beeld krijgen van wat er in die landen aan de hand is. Op die manier zou ontwikkelingswerk daar en hier meer 'body' kunnen krijgen.